

Strategi för kapacitetsutveckling, partnerskap och metoder som stöder Agenda 2030 för hållbar utveckling

1. Inriktning

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklings-samarbetet ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklings-effektivitet liksom i de nya internationella överenskommelser som det inter-nationella samfundet enades om under 2015: Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris.

Syftet med verksamheten inom ramen för denna strategi är att bidra till kapacitets-utveckling, samverkan och partnerskap med en bredd av aktörer, utveckling av metoder och arbetsformer samt till att stärka och bredda den svenska resursbasen.

Strategin ska gälla under perioden 2018-2022 och omfattar de medel som årligen anslås i regleringsbrev för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) samt för Svenska institutet (SI).¹

Sidas verksamhet ska bidra till följande mål:

Kapacitetsutveckling

- Stärkt institutionell kapacitet hos aktörer i partnerländer² för hållbar utveckling och fattigdomsminskning.
- Förbättrade möjligheter och stärkt kapacitet för aktörer i partnerländer att genomföra, följa upp och delta i global dialog om Agenda 2030.

Samverkan och partnerskap

- Stärkt partnerskap och ledarskap, ökad kunskap och engagemang hos en bredd av aktörer, inklusive svenska, som kan bidra till det globala genomförandet av Agenda 2030.

2 Strategi för kapacitetsutveckling, partnerskap och metoder som stöder Agenda 2030 för hållbar utveckling

Innovativa metoder och arbetsformer för utvecklingssamarbete

- Ökad tillgång till och stärkt genomslag för innovativa samverkans- och finansieringsformer och metoder.

En bred svensk resursbas³

- Stärkt kapacitet och lärande inom svensk resursbas för internationellt genomförande av Agenda 2030.
- Ökad svensk representation på strategiska tjänster i internationellt utvecklingssamarbete.
- Ökad användning och återföring av svensk kompetens och erfarenheter inom internationellt utvecklingssamarbete.

Svenska institutets verksamhet ska bidra till följande mål:

- Stärkt kapacitet hos aktörer i partnerländer att verka för genomförande av Agenda 2030.
- Förbättrad tillgång till stipendier för högre utbildning och kompetensutveckling för aktörer i partnerländer.

¹⁾ Insatser inom ramen för denna strategi finansieras i enlighet med de villkor som anges i regleringsbrev avseende Styrelsen för internationellt samarbete (Sida) samt i regleringsbrev avseende Svenska institutet för respektive budgetår.

²⁾ Med partnerländer avses alla länder på OECD-DAC:s lista över ODA-länder.

³⁾ Svensk resursbas avser i denna kontext en bredare grupp av svenska aktörer inom offentlig och privat sektor, samt det civila samhället som kan bidra till det internationella genomförandet av Agenda 2030.

2. Kontext

Det internationella samfundet enades 2015 om att samla de internationella agendorna för fattigdomsminskning och hållbar utveckling i ett globalt gemensamt ramverk. Agenda 2030 med dess mål för hållbar utveckling, Addis Ababa Action Agenda om utvecklingsfinansiering och klimatavtalet från Paris bildar tillsammans ett integrerat ramverk för hållbar utveckling. Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling är universella, odelbara och integrerar de tre dimensionerna av hållbar utveckling – social, ekonomisk och miljömässig. Agendan innebär en ambitionshöjning av de existerande målsättningarna om att främja en hållbar utveckling som kommer alla människor till del. Sverige har högre ambitioner än agendan på många områden, inte minst vad gäller främjande av demokrati och säkerställandet av de mänskliga rättigheterna, rättsstatens principer och jämställdhet, både som mål och medel för hållbar utveckling i dess tre dimensioner. Agenda 2030 är också en uppmaning till världens länder om att tänka nytt kring morgondagens utmaningar och möjligheter, samt att öppna upp för fler

och nya aktörer att bidra till hållbar utveckling. Agendans universella natur innebär att samtliga länder, inklusive Sverige, nu strävar mot samma mål, vilket ger ökade möjligheter till ömsidigt lärande och partnerskap. För att genomföra Agenda 2030 krävs nya lösningar, ny kunskap och nya arbetsformer. Det internationella samfundets samlade bistånd är långt ifrån tillräckligt för att möta de globala målsättningarna. En viktig del är därför att öka utvecklingsländernas egen förmåga att mobilisera resurser.

Agenda 2030 tydliggör vikten av att alla delar av samhället – offentliga institutioner, universitet och högskolor, näringsliv, civila samhället m.fl. – är engagerade och tar ett gemensamt ansvar för framtiden. I enlighet med politiken för global utveckling är biståndet ett av flera politikområden som ska bidra till Agenda 2030 och det både kan och bör spela en katalytisk roll för att mobilisera nya resurser till genomförandet av Agenda 2030 och den tillhörande finansieringsprocessen inom ramen för Addis Ababa Action Agenda.

Kapacitet på olika nivåer är en förutsättning för att partnerländer ska kunna möta aktuella utvecklingsutmaningar och uppnå de globala målen för hållbar utveckling. Agenda 2030 har i mål 16 bl.a. fokus på fredliga inkluderande samhällen och i mål 17 lyfts stärkta genomförandemedel och partnerskap för hållbar utveckling fram. Väl fungerande offentliga institutioner är centrala för fungerande regelverk och marknader, investeringsklimat, fri och rättvis handel, effektiv förvaltning av allmänna medel, hållbara offentliga investeringar och upphandlingar samt en grundläggande samhällsservice utan korruption. Transparent och effektiv offentlig förvaltning är centralt för hållbar fred och förebyggande av våldsam konflikt, inte minst i sviktande och konflikttrabbade länder, liksom en miljö- och klimatomfattigt hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser.

Kapacitetsutveckling är en grund i nästan allt utvecklingssamarbete. Stärkt kapacitet förbättrar möjligheterna att arbeta genom ländernas egna system och lägger grunden för varaktiga resultat som går bortom utvecklingssamarbetet. Kapacitetsutveckling bygger på processer där individer, grupper och organisationer utvecklar sin förmåga att identifiera och hantera förändringar och utmaningar. Samspel mellan olika offentliga institutioner,

organisationer och andra samhällsaktörer är viktigt för att möta utmaningar i en ständigt föränderlig omvärld.

För att stöda en utveckling som utgår från partnerländernas prioriteringar och med tydligt lokalt ägarskap krävs ett relevant och anpassat stöd för kapacitetsutveckling riktat mot offentliga institutioner och andra samhällsaktörer. Principen om att anpassa utvecklingssamarbetet till partnerlandets egna utvecklingsstrategier och planer samt använda landets system är central.

Det globala partnerskapet för hållbar utveckling behöver stärkas så att det inkluderar fler parter som mobiliserar och utbyter kunskap, expertis, tekniska och finansiella resurser. Givet Agenda 2030:s universella natur finns ett stort behov av ömsesidigt utbyte av erfarenheter och lärdomar.

Ett flexibelt och ändamålsenligt utvecklingssamarbete har bättre förutsättningar att vara innovativt och framtidsblickande. Lärande är en viktig del.

Svenska erfarenheter, kompetenser och nätverk inom olika samhällssektorer – lokalt, nationellt och globalt – kan användas innovativt och strategiskt och bidra till kapacitetsutveckling genom utvecklingssamarbetet. Det är viktigt att fortsätta stärka och bredda den svenska resursbasen för att kunna ta sig

an de utmaningar som Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris ska bidra till att lösa. Svensk resursbas avser i denna kontext en bredare grupp av svenska aktörer inom offentlig och privat sektor, samt det civila samhället som kan bidra till det internationella genomförandet av Agenda 2030.

Fler svenskar behöver få erfarenhet och kompetens från internationellt utvecklingssamarbete och internationella organisationer samtidigt som de där kan bidra till att få genomslag för svenska utvecklingspolitiska prioriteringar.

3. Verksamhet

Sveriges utvecklingssamarbete ska ta sin utgångspunkt i och präglas av ett rättighetsperspektiv och fattiga människors perspektiv på utveckling. Rättighetsperspektivet innebär att de mänskliga rättigheterna och demokrati ska ses som grundläggande för utveckling. Ett sådant förhållningssätt innebär ett synliggörande av diskriminerade, exkluderade och marginaliserade individer och grupper före varje insats. Detta så att människor, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion och andra trosuppfattningar, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Fattiga människors perspektiv på utveckling innebär att fattiga kvinnors, mäns och barns situation, behov, förutsättningar och prioriteringar ska vara utgångspunkten för fattigdomsbekämpning och för främjandet av en rättvis och hållbar utveckling.

Det svenska utvecklingssamarbetet ska vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart liksom jämställt. Grundvalen för utvecklingssamarbetet är en helhetssyn på människors och samhäll-

ens utmaningar, behov och förutsättningar. Den bärande principen är att ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden och processer ska förstås och hanteras i ett integrerat sammanhang. Jämställdhet, kvinnors och flickors egenmakt och rättigheter är ett mål i sig såväl som en förutsättning och ett medel för en hållbar global utveckling. Våld och väpnad konflikt är ett av de största hindren för ekonomisk och social utveckling och utvecklingssamarbetet är en viktig del i det konfliktförebyggande arbetet. Ett miljö- och klimatperspektiv, ett jämställdhetsperspektiv liksom ett konfliktperspektiv ska därför systematiskt integreras i det svenska utvecklingssamarbetet.

De internationellt överenskomna principerna för bistånds- och utvecklingseffektivitet ska tillämpas i genomförandet. Denna strategi avser verksamhet inom utvecklingssamarbetet som bidrar till genomförandet av Agenda 2030 bl.a. genom att utveckla kapacitet i partnerländer med fokus på att stärka offentliga institutioner, andra samhällsaktörer och partnerskap. En viktig del i detta är att stärka förutsätt-

ningar och incitament för svenska myndigheter och andra samhällsaktörer att bidra till Agenda 2030. Det kan inkludera ökad samordning och ökad tillgång till finansiella resurser. Svenska myndigheters kompetens vad gäller öppenhet, oberoende och rättssäkerhet inom förvaltning ska tillvaratas. Att utveckla metoder, arbetsformer och innovativa och flexibla ansatser är också prioriterat.

Verksamheten ska bidra till bredare och mer självbärande relationer mellan Sverige och partnerländer, bl.a. ekonomiska relationer, som kompletterar eller tar sikte på samarbete bortom biståndet samt främja ömsesidigt lärande.

Bredare relationer, inklusive handel, ska bidra till ökat välbefinnande och hållbar utveckling i partnerländer. Erfarenheter från liknande ansatser, såsom aktörssamverkan, ska tillvaratas.

Synergier mellan strategins olika områden ska tillvaratas, liksom komplementaritet mellan Sidas och Svenska institutets uppdrag inom ramen för strategin. Strategin kompletterar verksamhet inom ramen för andra regionala, bilaterala och tematiskt inriktade strategier, inklusive de tre strategierna för en hållbar utveckling, och möjliggör integrerad verksamhet över en bredd av områden och synergieffekter.

Sidas verksamhet

Kapacitetsutveckling

Sidas verksamhet ska bidra till att bygga upp effektiva, transparenta och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer i partnerländer för fattigdomsbekämpning och genomförande av Agenda 2030. Att stärka demokratisk samhällsstyrning är prioriterat. Sida ska vidare bidra till förbättrade möjligheter och ökad kapacitet för genomförande och uppföljning av Agenda 2030, inte minst genom att delta i dialog och förhandlingar på nationell, regional och global nivå. Verksamheten kan t.ex. innebära stöd till inkluderande arbete med nationella planer och globala konventioner, statistik- och datainsamling, resursmobilisering, tillgängliggörande av data, etablerandet av innovationssystem, digitalisering, hållbar offentlig upphandling, uppföljning, utvärdering och lärande.

Samverkan och partnerskap

Sida ska mobilisera en bredd av aktörer som kan bidra till att förbättra levnadsvillkoren för människor som lever i fattigdom och förtryck, förändra normer och bidra till att utforma nya lösningar inom och bortom dagens utvecklingssamarbete. Arbetet med att identifiera, utveckla och stöda partnerskap för hållbar utveckling kan omfatta stöd till befintliga plattformar för

samverkan med olika aktörer, exempelvis företag, investerare, myndigheter, universitet och högskolor och andra givare. Att främja samarbeten med och mellan nya förändringsaktörer är en viktig del av verksamheten. Detta ska inkludera ökat utbyte av kunskap, expertis, tekniska och finansiella resurser hos en bredd av aktörer på lokal, nationell, regional och global nivå. Verksamheten ska vidare bidra till bredare och mer självbärande relationer mellan Sverige och partnerländer samt regionala och globala samarbeten. Detta kan t.ex. inkludera områden som handel, kultur och högre utbildning. Ett ömsesidigt utbyte av erfarenheter och lärdomar är centralt i arbetet.

Innovativa metoder och arbetsformer för utvecklingssamarbete

Sida ska bidra till att utveckla metoder och arbetssätt för att bättre kunna hantera aktuella globala utvecklingsutmaningar. Att utveckla och utnyttja efterfrågade innovativa och katalytiska samverkans- och finansieringsformer är prioriterat. Det inkluderar att skapa förutsättningar för ökade finansiella flöden och utvecklingsfinansiering inom ramen för Addis Ababa Action Agenda. Verksamheten ska bidra till att stärka utvärderingsfunktioner, utvärderingskapacitet och lärande.

Verksamheten kan inkludera såväl internt utvecklingsarbete som finansie-

ring av externa partner. Myndigheten ska sträva efter en ansats som bygger på samskapande med andra relevanta aktörer inom ramen för genomförandet av Agenda 2030.

Den svenska resursbasen

Den svenska resursbasen ska användas strategiskt, ändamålsenligt och flexibelt för att få genomslag för svenska utvecklingspolitiska prioriteringar. Sida ska bidra till att skapa bättre förutsättningar för fler svenska aktörer att bidra till utvecklingssamarbetets mål och genomförande samt att möjliggöra ömsesidigt lärande och erfarenhetsutbyte. Denna verksamhet kan inkludera myndigheter, näringsliv, lokal och regional förvaltning, universitet och högskolor, civilsamhällesorganisationer, arbetsmarknadens parter m.fl.

Det är viktigt att öka svensk representation och genomslag i internationella och multilaterala organ samt EU:s institutioner. Verksamheten ska bidra till att öka såväl bredden av svenska aktörer och antalet svenskar i dessa organisationer och institutioner som kontaktytor med och mellan relevanta myndigheter, institutioner och organisationer och därigenom ge ökat genomslag för svensk politik och svenska positioner.

Sida ska bidra till ökad samordning kring svenska sekonderingar inom

utvecklingssamarbetet. Fortlöpande dialog ska föras med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) om strategiska prioriteringar.

Det är viktigt med återföring av svensk kompetens och erfarenheter från sekonderade svenskar till utsändande myndighet/organisation.

Genom att bredda den svenska resursbasen och underlätta partnerskap och ömsesidigt lärande stärks Sveriges möjligheter att bidra till genomförande av Agenda 2030 och skapa förutsättningar för bredare och mer självbärande relationer bortom biståndet.

Svenska institutets verksamhet

Med fokus på internationella kapacitetsutvecklingsprogram ska SI bidra till ökad synlighet för och medvetenhet om Agenda 2030 i partnerländer samt stärka kapaciteten hos relevanta aktörer att driva utvecklingsprocesser som bidrar till genomförande av Agenda 2030. Verksamheten ska bidra till skapande och vidareutveckling av hållbara relationer, nätverk och läroprocesser mellan aktörer, såväl individer som organisationer, i Sverige och partnerländer. Verksamheten kan t.ex. inkludera ledarskapsprogram, besöksprogram och andra kapacitetsstärkande evenemang.

SI ska vidare främja kvalificerad och jämställd kompetensförsörjning för att öka kunskap hos förändringsaktörer att bidra till en hållbar utveckling i partnerländer. Verksamheten ska främst avse tillhandahållande av stipendieprogram för högre utbildning men kan även inkludera annan verksamhet för att möta särskilda behov av kompetensutveckling i partnerländer. Innovativ användning av digitalt överförd kunskap kan utvecklas.

Det är viktigt att dra nytta av synergier, verktyg och samverkansformer i SI:s övriga verksamhet vilket också bidrar till förutsättningar för bredare och mer självbärande relationer bortom biståndet.

Uppföljning

Sidas och Svenska institutets verksamhet inom ramen för strategin ska följas upp enligt de principer och processer som anges i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd.

Utrikesdepartementet

Växel: 08-405 10 00

Besöksadress: Gustav Adolfs torg 1
Stockholm